

Prima instanță: Judecătoria Strășeni
Judecător: I. Chiroșca
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: L. Popova, L. Bulgac, A. Gavrilița

Dosarul nr. 2ra-2415/16

ÎNCHEIERE

26 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat, Ion Druță

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către Dobă Sergiu,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dobă Sergiu împotriva lui Gherasim Constantin, intervenient accesoriu Botnari Anatolie, privind repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Dobă Sergiu, admis apelul declarat de Gherasim Constantin și casată parțial hotărârea Judecătoriei Strășeni din 12 mai 2015,

c o n s t a t ă

La 02 decembrie 2013, Dobă Sergiu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Gherasim Constantin, intervenient accesoriu Botnari Anatolie, solicitând încasarea din contul lui Gherasim Constantin a sumelor de: 6 600 euro - paguba materială legată de accidentul rutier; 2 945,14 euro - dobândă de întârziere; 4 400 euro - venit ratat; 50 000 lei - prejudiciul moral. De asemenea, a mai solicitat compensarea tuturor cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin procura nr. 23305 din 30.09.2010, 1-a împuternicit pe intervenientul Botnari Anatolie să încheie diferite acte juridice privind autoturismul „OPEL ASTRA”, n/î LV AI 794.

La 24.11.2010, intervenientul a încheiat cu Constantin Gherasim un contract de locațiune a automobilului, cu plata zilnică 40 EUR primele 4 zile, ulterior a câte 35 euro pe zi.

În virtutea pct. 4.4 al contractului de locațiune, în caz de întârziere cu restituirea autoturismului, Constantin Gherasim urma să-i achite pentru o oră de întârziere - 10 euro și mai mult de 3 ore - 40 euro.

Mai indică reclamantul că, la 02.12.2010, Constantin Gherasim a săvârșit un accident rutier, fiind sancționat contravențional, iar conform recipisei din 03.12.2010 s-a obligat să-i achite suma automobilului deteriorat în mărime de 6 600 euro.

Totodată a indicat reclamantul că, Gherasim Constantin refuză să restituie paguba materiale legată de accidentul menționat.

Deoarece nu i-a fost achitată suma respectivă, a mai solicitat și plata unei dobânzi de întârziere pentru perioada 03.12.2010 - 27.11.2013.

În plus, indicând că, automobilul închiriat la 24.11.2010 i-a fost restituit la 15.03.2011, a pretins și compensarea venitului ratat pentru 111 zile, în sumă de 4 440 euro (111 zile x 40 euro/zi). Pe lângă acestea a mai invocat că i-a fost adus și un prejudiciu nepatrimonial (moral) în mărime de 50 000 lei.

Solicită reclamantul, încasarea din contul lui Gherasim Constantin a sumelor de: 6 600 euro - paguba materială legată de accidentul rutier; 2 945,14 euro - dobândă de întârziere (pentru perioada neonorării obligațiilor 2010, 2011, 2012, 2013); 4 400 euro - venit ratat; 50 000 lei - prejudiciul moral. De asemenea, a mai solicitat reclamantul compensarea tuturor cheltuielilor de judecată.

Pîrîtul Constantin Gherasim, a respins toate pretențiile, indicând că în realitate locațiunea a încheiat-o cu intervenientul Anatolie Botnari, care s-a declarat proprietar al vehiculului, fără a-i prezenta careva procuri. La 01.12.2010 din cauza poleiului pe drum s-a răsturnat cu autoturismul în șanț. Așa cum nu s-a întîmplat nimic grav, ultimul n-a anunțat poliția rutieră și nici pe intervenient, dar s-a deplasat la autoservice pentru a înlătura deteriorările. A doua zi 1-a înștiințat pe intervenient că vehiculul s-a accidentat și este la reparație. Din cauză că ultimul a cerut efectuarea unor lucrări care depășeau defectele cauzate, între părți s-a iscat un conflict privind cheltuielile de reparație, astfel că Anatolie Botnari singur și-a achitat reparația în sumă de 22205 lei.

Constantin Gherasim a refuzat să-i restituie această sumă ca fiind exagerată, iar ca urmare la 26.07.2011 intervenientul 1-a acționat în judecată, solicitînd încasarea cheltuielilor de reparație în sumă de 22205 lei, venit ratat ș.a. Așa cum Anatolie Botnari a reînmatriculat mașina pe numele său doar la 25.11.2011, prin încheierea Judecătorei Strășeni din 09.11.2012 acțiunea i-a fost scoasă de pe rol, din motiv că s-a depus de o persoană neîmpuțernicită. La 17.01.2013 Anatolie Botnari încă o dată 1-a acționat în judecată, dar prin încheierea Judecătorei Strășeni din 07.05.2013 cererea i-a fost scoasă de pe rol din motiv că nu s-a prezentat în ședință. S-a remarcat că prejudiciile pretinse rezultă din contractul de locațiune din 24.11.2010, încheiat între Anatolie Botnari, ca „locator” și Constantin Gherasim, ca „locatar” iar Sergiu Dobă nu este parte a acestui contract, deci nu poate fi considerat subiect al raportului material litigios. Cu referire la art.242 alin.(4) Cod Civil s-a indicat că procura nr.23305 din 30.09.2010 nu i-a fost prezentată la acel moment, deci nu are relevanță și nu schimbă nimic, or, contractul nu a fost încheiat în numele lui Sergiu Dobă ca reprezentat în baza procurii, dar s-a întocmit personal din numele lui Anatolie Botnari, care la pct. 1.1 în contract chiar a prevăzut că mașina îi aparține cu drept de proprietate privată. Mai mult, din 25.11.2011 mașina s-a reînmatriculat după Anatolie Botnari și dînsul a acționat în judecată pe aceleași temeuri. S-a insistat că toate pretențiile lui Sergiu Dobă de natură contractuală înaintate împotriva lui Constantin Gherasim trebuie respinse ca fiind înaintate de un reclamant necorespunzător. Referitor la recipisele din 03.12.2010 s-a evidențiat că din conținutul lor nicidecum nu rezultă că apelantul s-a obligat să achite 5600 euro cu titlu de pagubă pentru avarierea autoturismului. S-a obiectat că recipisele s-au

întocmit între Anatolie Botnari și Constantin Gherasim, reprezentînd un angajament/promisiune de cumpărare a mașinii avariate (antecontract), care în cele din urmă nu s-a realizat deoarece vehiculul s-a vîndut la altcineva. Faptul dat a menționat că se probează inclusiv prin declarațiile cuprinse în acțiunile judiciare ale intervenientului Anatolie Botnari, la care ultimul a anexat și originalele recipiselor. A insistat că Sergiu Dobă n-are nici o tangență cu aceste recipise, iar toate pretențiile acestuia sunt ilegale și neîntemeiate.

Prin hotărîrea Judecătorei Strășeni din 12 mai 2015, s-a admis parțial acțiunea lui Dobă Sergiu către Gherasim Constantin, intervenient accesoriu Botnari Anatolie, privind încasarea sumei și dobînzii de întîrziere. S-a încasat din contul lui Constantin Gherasim în beneficiul lui Dobă Sergiu suma de 9 545,14 euro sau echivalentul în lei moldovenești la data executării hotărîrii, precum și cheltuielile de judecată sub formă de taxă de stat în sumă de 5 440,65 lei. În rest, pretențiile s-au respins ca neîntemeiate. S-a încasat de la Dobă Sergiu în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 5 589 lei.

Pentru a decide astfel prima instanța a reținut că, încasarea sumei de 6600 euro este o pretenție legală care reiese dintr-o recipisă semnată de Constantin Gherasim, fapt necontestat de ultimul. Obiecția acestuia că recipisa de fapt reprezintă un antecontract de vînzare-cumpărare a vehiculului avariat s-a apreciat critic deoarece nu se încadrează în prevederile art. 679 alin.(3) Cod civil, cît și pentru că în textul recipisei apelantul „s-a obligat să achite suma” și nu s-a obligat să încheie pe viitor contract. La fel, din circumstanțele în care a fost întocmită recipisa instanța a conchis că suma de 6600 euro Constantin Gherasim a confirmat-o ca fiind prejudiciul cauzat în urma deteriorării vehiculului. Referitor la obiecția că acțiunea trebuie respinsă pentru că s-a depus de un reclamant necorespunzător, s-a menționat că nu are suport juridic atît timp cît la momentul încheierii contractului de locațiune, săvîrșirii avariei și reparației vehiculului proprietar era Sergiu Dobă, iar intervenientul Anatolie Botnari era împuternicit cu drepturi depline. Prima instanță a statuat că este irelevant cu-i a fost eliberată și cine a scris recipisa atît timp cît Sergiu Dobă și intervenientul Anatolie Botnari acționau cu titlu de proprietari și posesori ai vehiculului, iar așa cum originalul recipisei s-a prezentat în judecată de Sergiu Dobă, s-a dedus că anume lui Constantin Gherasim i-a eliberat-o, fie într-o manieră mijlocită sau nemijlocită. Cît privește pretenția privind încasarea sumei de 4 400 euro - venit ratat, prima instanță a considerat-o nefondată pentru că toate prejudiciile ce rezultă din deteriorarea automobilului au fost acoperite de suma de 6 600 euro. La fel, s-a conchis că nici pretenția despre încasarea sumei de 50 000 lei - pentru daune morale nu este admisibilă, or, în cazul de față legea nu prevede obligația de reparare a prejudiciului moral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2016, s-a respins apelul declarat de Sergiu Dobă, s-a admis apelul declarat de Constantin Gherasim. S-a casat parțial hotărîrea Judecătorei Strășeni din 12 mai 2015 în partea în care au fost admise pretențiile reclamantului Dobă Sergiu și s-a emis o hotărîre nouă în această parte, prin care:

-S-au respins, ca fiind neîntemeiate, pretențiile din cererea de chemare în judecată înaintată de Dobă Sergiu către Gherasim Constantin, intervenient accesoriu Botnari Anatolie, privind încasarea sumei de 6600 euro cu titlu de prejudiciu

material legat de accidentul rutier, a dobânzii de întârziere aferente și a cheltuielilor de judecată;

-S-a încasat din contul lui Sergiu Dobă în beneficiul lui Constantin Gherasim suma de 2 000 (două mii) lei cu titlul de cheltuieli de judecată compuse din taxa de stat;

-S-a încasat din contul lui Sergiu Dobă în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 2 080 (două mii optzeci) lei achitată pentru examinarea pricinii în instanța de apel;

-În rest hotărîrea primei instanțe s-a menținut.

Instanța de apel a reținut că, la 03.12.2010, apelantul Constantin Gherasim a contrasemnat 2 recipise (f.d. 71-72 vol. I), unde într-una a stipulat: „*Eu, Gherasim Constantin, mă oblig ca în termen de pînă la data de 07.12.2010 să achit suma automobilului deteriorat în sumă de șase mii șase sute euro /.../*”, iar în cealaltă a indicat: „*eu Gherasim Constantin eu mă oblig ca în termen de patru zile adică pînă la data de 07.12.2010 să achit automobilul opel astra /.../*”. Recipisele fiind întocmite între Constantin Gherasim și intervenientul Anatolie Botnari.

Astfel, deși prima instanță a conchis că încasarea în beneficiul lui Sergiu Dobă a sumei de 6 600 euro este o pretenție legală care reiese dintr-o recipisă semnată de Constantin Gherasim și că suma respectivă ultimul a confirmat-o ca fiind prejudiciul cauzat în urma deteriorării automobilului, instanța de apel a concluzionat că această concluzie este în contradicție cu circumstanțele ce rezultă din materialele cauzei.

Prin prisma art. 514 CC, art. 668 alin. (1) și (2) CC, art. 725 CC, analizînd sensul literal al termenilor utilizați în cele 2 recipise din 03.12.2010, instanța de apel a reținut că prima instanță eronat a interpretat textul acestora și ca urmare a invocat un raționament greșit cînd a stabilit natura obligației stipulată de părți. Or, din expresiile relevate în recipise nu reiese că Constantin Gherasim s-a obligat să achite prejudiciul în urma deteriorării automobilului, dar clar se înțelege că s-a obligat să achite suma automobilului deteriorat. Obligația de a achita un prejudiciu se distinge de obligația de a achita suma unui automobil și acestea cu siguranță nu pot fi confundate. Mai mult, declarațiile intervenientului Anatolie Botnari cu referire la aceleași recipise anexate la acțiunile sale contra lui Constantin Gherasim, confirmă cu certitudine că suma de 6 600 euro reprezintă prețul la care ultimul s-a obligat să cumpere automobilul deteriorat, dar nu valoarea prejudiciului cauzat în urma deteriorării. Mai mult, prin factura fiscală eliberată la 15.03.2011, s-a constatat că intervenientul Anatolie Botnari a achitat pentru reparația autoturismului suma de 22 205 lei. Astfel, prima instanță nejustificat a omis să facă aprecieri atît în privința facturii fiscale eliberată la 15.03.2011, cît și a acțiunilor în judecată depuse de Anatolie Botnari către Constantin Gherasim, însă anume între dînșii s-au întocmit recipisele și probele prezentate fiind esențiale pentru a determina obiectiv voința părților deopotrivă cu natura obligației prevăzute.

Astfel, instanța de apel a ajuns la concluzia că, recipisele contrasemnate de Constantin Gherasim la 03.12.2010 nu pot servi ca temei pentru a-l obliga pe ultimul să achite lui Sergiu Dobă suma de 6600 euro cu titlu de prejudiciu cauzat în urma deteriorării automobilului, or, recipisele date nu denotă asumarea unei asemenea obligații. Corespunzător, așa cum pretenția de bază privind încasarea sumei de 6600 euro s-a reținut a fi neîntemeiată, pretențiile subsecvente la fel fiind

nefondate.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 11 iulie 2016, Dobă Sergiu prin intermediul avocatului Terioșchin Denis (mandat nr. 0289056) a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și parțială a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a cerințelor înaintate.

În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare, recurentul a indicat că atât instanța de apel cât și instanța de fond nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Având în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa părților la 05.05.2016 (f.d. 37 vol. II), cât și faptul că potrivit cererii de recurs cât recurentul atât și reprezentantul acestuia au recepționat decizia integrală a instanței de apel la 13.05.2016 (f.d. 43 vol. II), recursul se consideră declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a RM consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Dobă Sergiu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea actelor judecătorești contestate, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel sau instanța de fond, respectiv nu constituie temei de casare a actelor judecătorești recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea

deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell vs Irlanda, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Dobă Sergiu ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Recursul declarat de Dobă Sergiu se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță